

REGIM VAMAL

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- Ordonanța Guvernului 26/1993 privind Tariful vamal de import, publicată în M.Of. nr. 213/31.08.1993, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 608/2003 pentru modificarea denumirii și clasificării mărfurilor din Tariful vamal de import al României și a taxelor vamale aferente acestora, publicată în M.Of. 928/23.12.2003
- Hotărârea Guvernului 864/1995 privind instituirea controlului obligatoriu al valorii în vamă pentru unele produse provenite din import, republicată în M.Of. nr. 85/26.04.1996
- Legea nr. 141/1997 privind Codul vamal al României, publicată în M.Of. nr. 180/1.08.1997
- Hotărârea Guvernului 1114/2001 pentru pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Codului vamal al României, publicată în M.Of. nr. 735/19.11.2001
- Decizia directorului Direcției Generale a Vămirilor nr. 259/2002 pentru aprobarea Normelor privind procedurile simplificate de vămuire, publicată în M.Of. nr. 217/01.04.2002
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 687/2001 pentru aprobarea valorilor în vamă, publicat în M.Of. nr. 207/24.04.2001

I. Regimul aplicabil persoanelor juridice

1. Regimuri vamale definitive

1.1 Importul

Operațiunile de import reprezintă acele operațiuni ce constau în introducerea în țară, prin birourile vamale, de mărfuri străine precum și

introducerea acestora în circuitul economic. Acesta este momentul în care se realizează procedura de vămuire și, concomitent, de încasare a datoriei vamale aferente drepturilor de import.

Operațiunile de import se realizează în strictă concordanță cu obiectul de activitate al persoanei juridice respective, cu principiul libertății importurilor, dar și cu respectarea prevederilor legale referitoare la licențele de import și de export emise de un organ specializat al Ministerului Afacerilor Externe.

Realizarea operațiunii de vămuire

Pentru realizarea operațiunii de vămuire, agenții economici au obligația de a completa și semna, pe formulare tipizate puse la dispoziție de organele vamale, o declarație vamală conformă cu regimul vamal al mărfurilor. Declarația se depune la biroul vamal împreună cu celelalte acte prevăzute de lege pentru acceptarea regimului vamal. După ce efectuarea operațiunilor de vămuire este încheiată, autoritatea vamală va acorda liberul de vamă. Când regimul vamal acceptat prevede plata unor drepturi de import sau depunerea unei garanții vamale, liberul de vamă se va acorda numai după îndeplinirea acestor obligații.

Taxele vamale

Taxele vamale de import se determină pe baza Tarifului Vamal de Import al României, iar taxa vamală este exprimată în procente și se aplică la valoarea în vamă a mărfurilor, exprimată în lei. Taxele vamale se plătesc în monedă națională și sunt cele prevăzute la data înregistrării declarației vamale de import. Dacă valoarea unei mărfi în vamă (importatorul este cel care are obligația de a determina și declara valoarea în vamă a mărfurilor) este exprimată în valută, conform Codului vamal, se va lua în calcul cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României în fiecare zi de joi, acest curs urmând a fi folosit pe tot parcursul săptămânii respective.

Sunt exceptate de la plata taxelor vamale de import, conform articolului 80 din Codul vamal:

- a) produsele de pescuit maritim și oceanic și alte produse extrase din marea teritorială a unei țări de navele înmatriculate în România și care navighează sub pavilion român;
 - b) bunurile obținute din produsele prevăzute la litera a) la bordul unei nave-fabrică ce îndeplinește condițiile de înmatriculare în România și de navigație sub pavilion român;
- precum și

c) bunurile introduse în țară de investitorul străin ca aport în natură la capitalul social al unei societăți comerciale române și cele aduse ca aport în natură în cadrul majorării capitalului social.

1.2 Exportul

Regimul vamal al exportului reprezintă scoaterea definitivă a mărfurilor românești de pe teritoriul României.

Există anumite limitări de ordin legal în ceea ce privește bunurile care sunt admise la export, concomitent cu instituirea unor interdicții. Astfel, în ceea ce privește mărfurile admise la export, acestea sunt (a) cele produse în țară și (b) cele importate anterior. În ceea ce privește mărfurile pentru care sunt instituite interdicții la export, acestea sunt (a) mărfurile prohibite și (b) mărfurile restricționate în cadrul politicii comerciale; atât aceste interdicții cât și limitările sunt stabilite în cadrul aceluiași articol al Codului vamal (articolul 81 alineatul 2). Este foarte important de menționat încă de la început că la exportul de mărfuri nu se încasează taxe vamale pentru a încuraja astfel exportul ca sursă de valută.

Pentru a scoate definitiv mărfurile din țară, exportatorul are obligația de a completa și de a depune o declarație vamală de export la biroul vamal în raza căruia se află sediul exportatorului sau la locul unde mărfurile sunt ambalate ori încărcate pentru a fi exportate. Declarația vamală de export poate fi depusă și la un birou vamal de frontieră, dar numai în cazuri temeinic justificate.

Condiția esențială pentru acordarea liberului de vamă este ca mărfurile în cauză să părăsească teritoriul român în aceeași stare în care se aflau în momentul înregistrării declarației vamale de export. Există însă și posibilitatea ca mărfuri românești și mărfuri străine care au fost indigenate, dacă urmează a fi reintroduse în țară fără să fi suferit o modificare, cu excepția uzurii lor normale, să fie exportate temporar.

Operațiunile de export temporar se încheie prin:

- a) reimportul mărfurilor trimise temporar sau prin exportul definitiv al acestora;
- b) emiterea, din oficiu, a unui act constatator de către biroul vamal care are operațiunea în evidență, când mărfurile nu se înapoiază din considerente economice;
- c) emiterea din oficiu a unui act constatator de către biroul vamal care are operațiunea în evidență, când nu se respectă termenul stabilit.

Mărfurile care sunt destinate exportului și care au fost controlate și vămuite în interiorul țării nu vor mai fi supuse controlului vamal la frontieră,

autoritatea vamală rezumându-se la a verifica numărul, seria și integritatea sigiliilor aplicate, pe baza documentului vamal de export.

2. Regimuri vamale suspensive

2.1 Tranzitul vamal

Tranzitul vamal constă în transportul mărfurilor străine de la un birou vamal la alt birou vamal, fără ca acestea să fie supuse drepturilor de import sau măsurilor de politică comercială. Aceasta se realizează sub supraveghere vamală și cu garantarea taxelor vamale. Mărfurile vămuite la un birou vamal de interior, în vederea exportului, sunt în tranzit până la biroul vamal de frontieră. Tranzitul vamal al mărfurilor, al mijloacelor de transport și al altor bunuri pe calea ferată, maritimă, fluvială, aeriană și rutieră, sub supraveghere vamală, nu este supus taxelor vamale. Excepție fac mărfurile aflate în regim de tranzit vamal, care din cauze fortuite se valorifică pe teritoriul României, astfel că aceste mărfuri sunt supuse plății taxelor vamale și altor drepturi de import.

Titularul regimului de tranzit vamal este în fapt transportatorul mărfurilor. Acesta este obligat să prezinte organelor vamale o declarație vamală de tranzit, direct sau prin reprezentant, care poate fi însoțită de facturi sau alte documente din care să rezulte valoarea mărfurilor tranzitate. În cazul transportului pe calea ferată nu este obligatorie depunerea facturilor.

Termenul de încheiere pentru regimul de tranzit vamal se stabilește de către biroul vamal de plecare, în funcție de mijlocul de transport folosit, de distanța de parcurs, de condițiile atmosferice, dar fără ca durata maximă să poată depăși 45 de zile.

2.2 Antrepozitul vamal

Prin antrepozit vamal se înțelege locul aprobat de autoritatea vamală, aflat sub controlul acesteia, în care mărfurile pot fi depozitate. În aprobarea dată de autoritatea vamală se stabilește și termenul în cadrul căruia titularul de antrepozit este obligat să solicite acordarea unui nou regim vamal.

Categoriile de mărfuri care pot intra în antrepozit vamal sunt în mod expres numite de lege și sunt următoarele:

- mărfurile străine, dar înainte ca ele să fie supuse obligației de plată a datoriei vamale sau a unor măsuri de politică comercială;
- mărfurile românești nevămuite care sunt depozitate până la expedierea lor în străinătate;

- mărfurile care sunt supuse operațiunilor specifice regimului vamal de perfecționare activă sau de transformare sub control vamal.

În antrepozitele vamale pot fi depozitate și mărfuri care sunt supuse operațiunilor specifice regimului de perfecționare activă sau de transformare sub control vamal. Aceste mărfuri fac obiectul regimurilor vamale corespunzătoare și nu al regimului de antrepozit vamal.

Cererea de autorizare pentru funcționarea unui antrepozit vamal se depune la biroul vamal în a cărui rază teritorială se află locul de antrepozitare. Autorizația de antrepozit vamal intră în vigoare de la data eliberării sale sau de la data menționată în autorizație. Autorizația de antrepozit vamal poate fi folosită pentru una sau mai multe operațiuni de plasare sub regim de antrepozit vamal.

2.3 Perfecționarea activă

Regimul de perfecționare activă constă în supunerea, pe teritoriul României, la una sau mai multe operațiuni de transformare sau prelucrare a:

- mărfurilor străine destinate a fi reexportate în afara teritoriului vamal al României, sub formă de produse compensatoare, dar fără a face obiectul încasării drepturilor de import sau al măsurilor de politică comercială;
- mărfurilor importate, introduse în circuitul economic, dacă ele sunt exportate în afara teritoriului României sub formă de produse compensatoare (articolul 111 din Codul vamal).

În regimul de perfecționare activă sunt permise următoarele operațiuni:

- a) prelucrarea mărfurilor, inclusiv montajul, asamblarea și adaptarea lor la alte mărfuri;
- b) transformarea mărfurilor;
- c) repararea mărfurilor, inclusiv remontarea în forma inițială;
- d) utilizarea unor mărfuri, care, deși nu se regăsesc în produsele compensatoare, permit sau facilitează obținerea acestor produse, chiar dacă ele dispar total sau parțial în timpul folosirii lor (articolul 112 din Codul vamal).

Regimul de perfecționare activă se autorizează de direcția regională vamală interjudețeană în a cărei rază teritorială se află sediul titularului operațiunii comerciale. Autorizația de perfecționare activă se eliberează numai persoanelor juridice române, cu condiția identificării mărfurilor importate în produsele compensatoare.

Termenul de valabilitate al autorizației de perfecționare activă va fi stabilit de direcția regională vamală interjudețeană ținându-se cont de

solicitarea titularului precum și de condițiile economice în care se desfășoară operațiunea de perfecționare activă respectivă.

2.4 Transformarea sub control vamal

Regimul de transformare sub control vamal permite folosirea, pe teritoriul României, fără plata drepturilor de import și fără aplicarea de măsuri de politică comercială, de mărfuri străine pentru a fi supuse unor operațiuni care le transformă felul sau starea inițială. Produsele rezultate, numite produse transformate, se introduc în circuitul economic, cu plata drepturilor de import (articolul 114 din Codul vamal).

Mărfurile cărora li se aplică acest regim sunt prevăzute în anexă la Regulamentul de aplicare a Codului vamal. De altfel, lista mărfurilor care pot fi plasate în regim de transformare sub control vamal este stabilită prin hotărâre a Guvernului.

Aprobarea de transformare sub control vamal se acordă de autoritățile vamale la cererea persoanei care efectuează operațiunea. Termenul de valabilitate a autorizației pentru transformare sub control vamal se fixează în funcție de complexitatea operațiunii, fără a depăși 2 ani. Termenul respectiv poate fi prelungit la cererea temeinic justificată a titularului autorizației, introdusă numai înainte de expirarea termenului inițial.

2.5 Admiterea temporară

Regimul de admitere temporară permite utilizarea pe teritoriul României, cu exonerare totală sau parțială de drepturi de import și fără aplicarea măsurilor de politică comercială, a mărfurilor străine destinate a fi reexportate în aceeași stare, cu excepția uzurii lor normale. Regimul de admitere temporară poate fi autorizat atunci când sunt îndeplinite condițiile pentru identificarea naturii mărfurilor străine.

Autorizația se eliberează de birourile vamale la cererea persoanei care, direct sau prin intermediul altei persoane utilizează mărfurile străine. Termenul de valabilitate a autorizației este stabilit de biroul vamal în funcție de justificările prezentate în cererea de autorizare a regimului de admitere temporară. Sunt două modalități de acordare a regimului de admitere temporară, și anume:

- a) regim de admitere temporară cu exonerare totală a plății taxelor vamale și drepturilor de import;
- b) regim de admitere temporară cu exonerarea parțială a plății taxelor vamale și drepturilor de import.

Încheierea regimului de admitere temporară se efectuează prin depunerea declarației vamale de încheiere la biroul vamal desemnat în autorizație.

2.6 Perfecționarea pasivă

Regimul de perfecționare pasivă permite exportul temporar de mărfuri românești în afara teritoriului țării, în vederea supunerii acestora unor operațiuni de transformare sau de prelucrare și, ulterior, a importului produselor astfel rezultate, cu exonerarea totală sau parțială de drepturi de import.

Regimul de perfecționare pasivă se autorizează de direcția regională vamală interjudețeană în a cărei rază teritorială se află sediul titularului operațiunii comerciale. Autorizația este acordată persoanelor juridice române în baza unei cereri susținute de documentele specificate de normele legale în vigoare. Termenul de valabilitate a autorizației pentru regimul de perfecționare pasivă este stabilit de direcția regională vamală interjudețeană în funcție de condițiile specifice ale operațiunii, dar nu mai mult de 2 ani.

Nu pot fi plasate sub regim de perfecționare pasivă mărfurile care:

- a) prin exportul lor ar da naștere la rambursări sau restituiri de drepturi de import;
- b) înaintea exportului, au fost importate, în exonerare totală de drepturi de import, pentru a fi utilizate într-un anumit scop.

2.7 Alte operațiuni vamale

Transbordarea vamală

Mărfurile aflate sub supraveghere vamală se pot transborda dintr-un mijloc de transport în altul ori se pot depozita temporar pe teritoriul României. Operațiunea de transbordare se efectuează doar în prezența autorității vamale. Transbordarea mărfurilor se va efectua la cererea transportatorului acestora, a unui comisionar în vamă sau a oricărei alte persoane care face dovada că are dreptul de a dispune asupra mărfurilor, dar după eliberarea unui permis vamal de către biroul vamal sesizat, după analizarea cererii.

Introducerea sau scoaterea de bunuri din țară în afara activității de comerț exterior

Persoanele juridice române au posibilitatea de a introduce sau de a scoate din țară bunuri, chiar dacă nu au prevăzute în obiectul lor de activitate operațiuni de comerț exterior, în următoarele condiții:

- a) la introducerea în țară bunurile să fie destinate în exclusivitate folosinței proprii și să nu fie comercializate;
- b) la scoaterea din țară bunurile să fie din patrimoniul propriu și să fie transmise fără plată.

Regimul vamal al mostrelor, modelelor de referință și materialelor publicitare

Se consideră mostre orice bunuri sau părți din acestea primite de la parteneri externi în mod gratuit pentru cunoașterea, testarea sau analizarea caracteristicilor tehnice în vederea importului sau producerii lor în țară, precum și cele expediate gratuit partenerilor externi în scopul prospectării pieței externe sau obținerii de comenzi.

Regimul vamal al aprovizionării mijloacelor de transport în trafic internațional

Acest regim vamal se referă la navele sub pavilion străin, la navele românești, precum și la aeronave, fie ele române sau străine. Se poate depune o singură declarație vamală de export pentru toată durata de staționare a navei în fiecare port, sau a aeronavei în aeroport.

II. Proceduri simplificate de vămuire

Declararea mărfurilor la autoritatea vamală în vederea acordării unui regim vamal se poate face prin derogare de la declararea mărfurilor în procedură normală, prin utilizarea unor proceduri simplificate prevăzute de Decizia nr. 259/2002 a directorului general al direcției generale a vămilor:

a) Procedura de declarare incompletă - se acordă tuturor mărfurilor cu excepția celor prevăzute de Secțiunea I, pct. 3 lit. A din Normele aprobate prin Decizia nr. 259/2002 și numai în situațiile în care din motive justificate se impune ridicarea imediată a mărfurilor din vamă, iar titularul declarației vamale de import nu dispune de toate datele și documentele necesare completării declarației vamale în procedură normală sau nu este posibilă prelucrarea declarației vamale în sistemul informatic vamal.

b) Procedura declarării simplificate - Procedura de declarare simplificată permite plasarea mărfurilor sub un regim vamal solicitat pe baza prezentării unei declarații simplificate, cu condiția depunerii ulterioare a unei declarații simplificate globale. Procedura se realizează pe baza unei autorizații eliberate de Direcția Generală a Vămirilor, care nu poate fi eliberată societăților comerciale care efectuează ocazional operațiuni de vămuire.

Procedura de declarare simplificată poate fi aplicată tuturor mărfurilor, cu excepția celor prevăzute la Secțiunea II pct. 22 din Normele aprobate prin Decizia nr. 259/2002.

c) Procedura de vămuire la destinație - Procedura de vămuire la destinație permite plasarea mărfurilor sub regimul vamal solicitat în locurile desemnate de titularul operațiunii comerciale sau în alte locuri stabilite de autoritatea vamală. Procedura se realizează pe baza unei autorizații eliberate de Direcția Generală a Vămirilor. Procedura de vămuire la destinație poate fi aplicată tuturor mărfurilor, cu excepția celor prevăzute la Secțiunea III lit. F pct. 45 din Normele aprobate prin Decizia nr. 259/2002.

III. Plângeri și contestații

Persoanele fizice sau juridice interesate pot contesta, în condițiile stabilite de O.G. nr. 13/2001, măsurile luate prin acte de control sau de impunere de către organele Ministerului Finanțelor Publice, privind impozitele, taxele, datoria vamală, contribuțiile la fondurile speciale, majorările de întârziere, penalitățile, precum și alte sume și măsuri dispuse, în cadrul competențelor legale.

Contestațiile se depun, sub sancțiunea decăderii, în termen de 15 zile de la comunicarea actului atacat, la organul emitent al acestuia. Autoritatea vamală emitentă va înainta dosarul contestației către organul competent, care va soluționa contestația prin decizie motivată, în termen de 30 de zile de la înregistrare. Lucru foarte important de menționat, aceste contestații sunt scutite de plata taxei de timbru. În cazul în care persoanele sunt nemulțumite de soluționarea contestației, acestea pot ataca decizia la instanța judecătorească competentă în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau sediul, după caz, în condițiile dreptului comun.

IV. Regim sancționator

Contravențiile și infracțiunile la regimul vamal al României sunt expres prevăzute de Regulamentul vamal și de Codul vamal, împreună cu

procedura de constatare și de sancționare a acestora. Sunt sancționate contravențiile săvârșite în incintele vamale și în locurile unde se desfășoară operațiuni de supraveghere vamală.

În cazul în care, contravențiile sunt constatate de organele de poliție sau de alte organe cu atribuții de control, în alte locuri decât în cele menționate mai sus, atunci, acestea au obligația de a prezenta de îndată actele constatatoare la cea mai apropiată autoritate vamală, și totodată de a prezenta și bunurile care fac obiectul contravenției.

Sanțiunea contravențională a amenzii poate fi aplicată și persoanelor juridice. Cuantumul amenzii variază de la 1.000.000 la 75.000.000 lei.